

RESERVATION

Kommunstyrelsen 2026-03-02, punkt 2 Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2027 och plan 2028-2029 (KS2026/0043)

Miljöpartiet reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut att avslå vårt yrkande om återremiss med uppdrag att:

1. tjänsteutlåtandet sid 4, sista stycket kompletteras med följande text:
"Om priser och löner stiger mer än 1 %, kommer nämnderna att kompenseras för kostnadsökningen av budgettillskottet med motsvarande belopp"
2. tjänsteutlåtandet sid 9-10 kompletteras under rubriken Konsekvenser för barn och unga med *"konsekvenser för barn och unga vid nedskärningar i utbildningsnämndens verksamhet på grund av otillräckliga budgetmedel"*

Yrkande 1 Kompensation för kostnadsökningar

Vårt yrkande grundar sig på

- att kommunstyrelsen (KS) inte har följt revisorernas rekommendationer gällande ekonomistyrning, resurstilldelning och besparingskrav på kärnverksamheterna gällande utredning av vad de implicita besparingskraven fått för konsekvenser för kärnverksamheterna
- att KS inte har utrett om resurstilldelningen till kärnverksamheterna sker utifrån realistiska underlag
- att KS inte har utrett de yrkanden som fackföreningarna under en följd av år har lagt gällande effektiviseringens påverkan på arbetsbelastning, arbetsmiljö, stress och långtidssjukskrivningar
- att KS inte följer de mål som fastställts i KS verksamhetsplan om att vara en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv

Miljöpartiet har under en följd av år reserverat sig mot att resurstilldelningen till kommunens kärnverksamheter inte sker utifrån realistiska underlag, och mot att fackföreningarnas protester mot dålig arbetsmiljö, stress och sjukskrivningar inte har åtgärdats. Vi vill att Danderyds kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare i praktiken inte bara i kommunala mål- och budgetdokument.

Vi anser att

1. kommunens budgeterade löneökning på 1 procent riskerar att ytterligare försämra arbetsmiljön för våra anställda
2. löneökningar samt peng och check inte ska hanteras genom effektiviseringar inom befintliga budgetramar

3. nämnderna ska kompenseras för kostnadsökningar genom ett motsvarande budgettillskott.

Fackföreningarna i Danderyd har årligen varnat för att en hållbar ekonomi i balans sker på bekostnad av deras medlemmar och våra anställda. Fackföreningarna har upprepat varnat för riskerna med fortsatta besparingar och ytterligare effektiviseringar. Vi anser att åtgärdandet av påtalade brister i arbetsmiljö i kommunens verksamheter ska vara lagenlig.

Ambitionshöjning

Miljöpartiet har liksom revisorerna under en följd av år krävt att KS ska utreda vad besparingskraven får för konsekvenser för kommunens kärnverksamheter. Vi välkomnar den uttalat höjda ambitionsnivån och de nya kraven i kommunledningskontorets (KLK) direktiv för budget 2027 och plan 2028-2029 (tjänsteutlåtande bilaga 1):

- att nämnderna i sina svar tydligt ska beskriva målkonflikter mellan olika politiska inriktningsbeslut (s2)
- att nämnderna i sina svar ska analysera risker och konsekvenser av de effektiviserings- och besparingskrav som uppstår (s3)
- att nämnderna, om priser och löner stiger med mer än 1 procent, ska redovisa konsekvenserna i tre scenarier: ett där nämnden får 1 procents kompensation, ett där nämnden får 2 procents kompensation och ett där nämnden får 3 procents kompensation (s3)
- att nämnderna ska beräkna och analysera investeringar och tillkommande kapitalkostnader, som nämnderna ska hantera inom befintliga budgetramar, på ett sätt som möjliggör att KS kan ta ställning till förslagen (s5)
- att nämnderna i avsnittet för risker och konsekvenser ska beskriva och analysera riskerna och konsekvenserna för verksamheternas genomförande (s6)
- att nämnderna ska beskriva vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå en budget i balans med de förutsättningar som ges i planeringsförutsättningarna (s6)

Fackföreningarna i Danderyd, Vision, Kommunal och Akavia har i central samverkan gemensamt bl a yrkat att budget 2027 och plan 2028-2029 att höjd ska tas till de nya löneavtalen (bilaga 3, 4 och 5): löneökningar får inte bekostas av effektiviseringar, resurser ska tillsättas för löneökningar som överstiger industrimarken, kvaliteten i verksamheterna ska bibehållas och säkerställas, en översyn av nyckeltal och aktiviteter inom målet attraktiv arbetsgivare ska vidtas. Likartade yrkanden har tidigare år undertecknats av Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, DIK, Sveriges Skolledarförbund och Akademikerförbundet. Underlag från dessa fackförbund har 2026 inte redovisats.

Yrkande 2 Barnkonsekvensanalys (BKA)

KLK uttalade bedömning gällande budgetförutsättningarna för åren 2027-2029 är att kostnadsökningarna väntas överstiga den kompensation nämnderna får, att detta kräver betydande effektiviseringar och/eller besparingar i verksamheterna och att kommunens totala ekonomi pressas.

Tidigare kommundirektörens direktiv att det för alla beslut ska göras en barnkonsekvensanalys (BKA) gäller även för KLK. KLK ska således i planeringsförutsättningarna göra en regelrätt BKA.

Miljöpartiet anser att de effektiviserings- och besparingskrav som KLK presenterat i planeringsförutsättningarna riskerar att medföra direkta och allvarliga konsekvenser för barn och unga inom förskola/skola och vård/omsorg.

Stor del av kommunens verksamhet och budget berör utbildningsnämnden och socialnämnden. Vi har under en följd av år reserverat oss mot att resurstilldelningen inte sker utifrån realistiska underlag och mot att fackföreningarnas protester mot dålig arbetsmiljö, stress och sjukskrivningar inte åtgärdas. Vi anser det märkligt att ett ärende som i så hög grad berör barn och unga, totalt saknar en konsekvensbeskrivning av hur årlig underfinansiering har drabbat och kan komma att drabba barn och unga.

2026-03-10

Gun Britt Lindström
Gruppledare MP